

J. R. Hicks: THE SOCIAL FRAMEWORK. AN INTRODUCTION TO ECONOMICS. Oxford University Press. 1942.

A. C. Pigou: INCOME. AN INTRODUCTION TO ECONOMICS. Macmillan 1946.

Begge disse Bøger er elementære Lærebøger i Nationaløkonomi, men de afviger baade i Disposition og Indhold meget væsentligt fra de gængse elementære Lærebøger.

Hicks udtaler i Forordet til sin Bog, at han har skrevet den, fordi han er naaet til en speciel Opfattelse af den Maade, hvorpaa man bedst kan tilrettelægge et elementært Studium af Nationaløkonomi. Som Følge af de økonomiske Statistikers Arbejde og nogle af den nyere økonomiske Teoris Landvindinger er der opstaaet en ny Gren paa den økonomiske Videnskab, som H. kalder den samfundsmæssige Bogføring, »Social Accounting«, og som beskæftiger sig med Samfundets Bogføring. Det er denne, der er Bogens Emne.

Bogen falder i fire Dele. Første Del omfatter Produktionsprocessen og giver i sit første Kapitel en kortfattet Fremstilling af Produktion og Om-sætning i et moderne Samfund. Derefter følger et Kapitel med Definitioner af Begreberne Produktion, Kapitalgoder og Konsumgoder. I tredje Kapitel giver Hicks et Billede af Produktionsprocessen i et enkelt Aar og kommer ind paa Princippet for Opgørelsen af et Aars Nettoproduktionsresultat.

H. regner kun med to Produktionsfaktorer, idet Jorden betragtes som Kapital. Anden Del omhandler Arbejdet og indledes med en statistisk Redegørelse for Folketallets Vækst og Befolkningens Aldersfordeling, hvorefter følger et Kapitel om de økonomiske Virkninger af henholdsvis et lille og et stort Folketal. I et Kapitel om Arbejdskraftens Fordeling over de forskellige Fag og Erhverv fremstilles, hvorledes Forskydninger i denne Fordeling finder Sted. Det nævnes, at der herved opstaar Lønforskelle, men disse diskuteres ikke nærmere. Et Kapitel om Arbejdstidens Længde og Arbejdsintensiteten følger de traditionelle Linier.

Tredie Del indledes med et Kapitel om forskellige Slags Kapitalgoder, og der gives en Fremstilling af Akcelerationsprincippet. Derefter følger et Kapitel om den private Ejendomsret til Kapitalen, hvor man kommer ind paa de Former, hvorunder en Virksomheds Kapital tilvejebringes. Tredie Del slutter med et Kapitel om Opgørelsen af et Lands Nationalformue.

Bogens fjerde og vigtigste Del behandler Spørgsmaalet om, hvorledes Nationalindkomsten opgives, og hvad den bestaar af. Hicks gaar her frem efter den aftagende Abstraktions Metode. Han begynder med at tænke sig et lukket Samfund, hvor hele Produktionen er organiseret i en eneste Virksomhed, og viser, hvorledes Nationalindkomsten her er lig med Værdien af det samlede Produktionsresultat. Derefter undersøges det, om denne Lighed bevares, naar man opgiver Forudsætningen om »Samfundsvirksomheden« og medtager Forbindelsen med Udlandet og Statens Virksomhed. I denne Forbindelse kommer H. ind paa Betalingsbalancen og visse Sider af den internationale Laangivning. Den moderne Budgetpolitik behandles ikke. Fjerde Del slutter med nogle Kapitler om Nationalindkomsten i England i 1938, om Pristal og deres Anvendelse ved Sammenligning af Nationalindkomstens Størrelse i forskellige Aar, om

J. R. Hicks: THE SOCIAL FRAMEWORK. AN INTRODUCTION TO ECONOMICS. Oxford University Press. 1942.

A. C. Pigou: INCOME. AN INTRODUCTION TO ECONOMICS. Macmillan 1946.

Begge disse Bøger er elementære Lærebøger i Nationaløkonomi, men de afviger baade i Disposition og Indhold meget væsentligt fra de gængse elementære Lærebøger.

Hicks udtaler i Forordet til sin Bog, at han har skrevet den, fordi han er naaet til en speciel Opfattelse af den Maade, hvorpaa man bedst kan tilrettelægge et elementært Studium af Nationaløkonomi. Som Følge af de økonomiske Statistikers Arbejde og nogle af den nyere økonomiske Teoris Landvindinger er der opstaaet en ny Gren paa den økonomiske Videnskab, som H. kalder den samfundsmæssige Bogføring, »Social Accounting«, og som beskæftiger sig med Samfundets Bogføring. Det er denne, der er Bogens Emne.

Bogen falder i fire Dele. Første Del omfatter Produktionsprocessen og giver i sit første Kapitel en kortfattet Fremstilling af Produktion og Om-sætning i et moderne Samfund. Derefter følger et Kapitel med Definitioner af Begreberne Produktion, Kapitalgoder og Konsumgoder. I tredje Kapitel giver Hicks et Billede af Produktionsprocessen i et enkelt Aar og kommer ind paa Princippet for Opgørelsen af et Aars Nettoproduktionsresultat.

H. regner kun med to Produktionsfaktorer, idet Jorden betragtes som Kapital. Anden Del omhandler Arbejdet og indledes med en statistisk Redegørelse for Folketallets Vækst og Befolkningens Aldersfordeling, hvorefter følger et Kapitel om de økonomiske Virkninger af henholdsvis et lille og et stort Folketal. I et Kapitel om Arbejdskraftens Fordeling over de forskellige Fag og Erhverv fremstilles, hvorledes Forskydninger i denne Fordeling finder Sted. Det nævnes, at der herved opstaar Lønforskelle, men disse diskuteres ikke nærmere. Et Kapitel om Arbejdstidens Længde og Arbejdsintensiteten følger de traditionelle Linier.

Tredie Del indledes med et Kapitel om forskellige Slags Kapitalgoder, og der gives en Fremstilling af Akcelerationsprincippet. Derefter følger et Kapitel om den private Ejendomsret til Kapitalen, hvor man kommer ind paa de Former, hvorunder en Virksomheds Kapital tilvejebringes. Tredie Del slutter med et Kapitel om Opgørelsen af et Lands Nationalformue.

Bogens fjerde og vigtigste Del behandler Spørgsmaalet om, hvorledes Nationalindkomsten opgives, og hvad den bestaar af. Hicks gaar her frem efter den aftagende Abstraktions Metode. Han begynder med at tænke sig et lukket Samfund, hvor hele Produktionen er organiseret i en eneste Virksomhed, og viser, hvorledes Nationalindkomsten her er lig med Værdien af det samlede Produktionsresultat. Derefter undersøges det, om denne Lighed bevares, naar man opgiver Forudsætningen om »Samfundsvirksomheden« og medtager Forbindelsen med Udlandet og Statens Virksomhed. I denne Forbindelse kommer H. ind paa Betalingsbalancen og visse Sider af den internationale Laangivning. Den moderne Budgetpolitik behandles ikke. Fjerde Del slutter med nogle Kapitler om Nationalindkomsten i England i 1938, om Pristal og deres Anvendelse ved Sammenligning af Nationalindkomstens Størrelse i forskellige Aar, om

økonomisk Fremskridt og om den personelle Indkomstfordeling og visse af Aarsagerne til deres Skævhed.

Bogens Indhold har saaledes meget lidt tilfælles med Indholdet af de gængse elementære Lærebøger, der lægger Hovedvægten paa Værdilæren og Pengeteorien. Den giver et Overblik over Samfundets økonomiske Struktur, men indeholder meget lidt om, hvorledes det økonomiske System fungerer. Et Individ, hvis eneste Kendskab til Nationaløkonomi hidrører fra Læsningen af »The Social Framework«, har ikke erhvervet sig en Viden, der hjælper ham til at forstaa den økonomiske Sammenhæng eller Indholdet af den økonomiske Politiks Problemer. H. er da ogsaa selv klar over, at hans Bog kun kan være en Indledning til Studiet af Nationaløkonomi og bebuder i Forordet en Fortsættelse med en Fremstilling af Værdilæren og Penge- og Finansvæsenet. Betydningen af at indlede Studiet af Nationaløkonomi paa den af H. forslaaede Maade skulde da være, at det blev lettere for Studenterne senere at tilegne sig de øvrige Afsnit af Nationaløkonomien. Men det er vanskeligt at se, hvorledes Kendskab til den samfundsmæssige Bogføring kan lette Forstaaelsen af Værdilæren og Pengeteorien. Naar dette ikke er Tilfældet, bliver Betydningen af H.'s Bog først og fremmest, at den til de Emner, der sædvanligvis behandles i elementære Lærebøger, føjer et Afsnit om den samfundsmæssige Bogføring, men et Afsnit, det efterhaanden er vanskeligt at undvære.

Pigous Bog er ganske lille, godt 100 Sider, og bestaar af 7 Forelæsninger holdt for tekniske studerende. Dens Hovedemne er Spørgsmaalet om, hvad der bestemmer den reale Nationalindkomsts Størrelse, Sammensætning og Fordeling. Ud fra denne Oplægning kommer P. ind paa Arbejdsdelingen og den internationale Handels Aarsager og Fordele, Aarsager til Arbejdsløshed og Bekæmpelse af Konjunkturarbejdsløshed. Hertil kommer et Kapitel om Arbejdskraftens Fordeling over de forskellige Erhverv og om Lønforskelle og et Kapitel om den funktionelle og personelle Fordeling. Alle Spørgsmaal er dog behandlet ganske kortfattet.

P.'s Bog er ikke tænkt som en Lærebog for Studenter, der skal studere Nationaløkonomi. Den er beregnet paa Personer, der kun skal have et nødtørftigt Kendskab til denne Videnskab. Hvor dette er Formaalet bør man imidlertid lægge Hovedvægten paa de Sider af Nationaløkonomien som Læseren af Bogen kan faa Brug for, naar han støder paa et økonomisk Problem. De fleste Mennesker støder imidlertid kun paa samfundsmæssige økonomiske Problemer i Forbindelse med Diskussionen om den økonomiske Politik, hvorved de Afsnit af Nationaløkonomien, de faar Brug for, fortrinsvis bliver dem, der behandler Penge- og Finansvæsen, Konjunktur og Arbejdsløshed. Disse Afsnit har P. behandlet meget stedmoderligt, idet den største Del af Bogen er viet til Spørgsmaal som Arbejdsdelingen, saavel nationalt som internationale, samt Emner fra Værdilæren, der maa forekomme den læge Læser ret abstrakte og virkelighedsfjerne. Som Folkeoplysning har P.'s Bog derfor en begrænset Værdi, men for nationaløkonomiske studerende er den et læseværdigt Supplement til andre elementære Lærebøger.

N. P. Jacobsen.